قدرت ارتکاز

این یعنی ارتکاز[1] چیزی کمی نیست؛ متشرّعه، ارتکاز را از شارع می‌گیرند نه از فتوا، از فتوای یک نفر. لذا فقیهی هم که فتوا می‌دهد شاگردهای خودش اگر خلاف ارتکازشان باشد درس تلاش می‌کنند که فتوای ایشان را برگردانند. می‌بینند که این نیست؛ این استاد الآن در این کلاس مبتلا شده به یک شبهه‌ی کلاسیک و بعداً هم برمی‌گردانند.

---

[1] برای بررسی تفصیلی مبحث ارتکاز به مقاله «ارتکاز متشرعه» مراجعه فرمایید.

مرحوم آیت الله بهجت در مورد قدرت ارتکاز می فرمایند: ارتکاز خودش گاهی بالاتر از ادله لفظیه هست.فعلی هذا به حسب ظاهر، وجدانیت بر همه این ها مقدم است. ارتکازیات دینیه، بر همه این ها مقدم است. عرض کردیم از ادله است. ادله چهار تا نیست. ارتکاز متشرعه هم از ادله هست برای خودشان.(درس فقه آیت الله بهجت،کتاب الجهاد، جلسه 79)

ارتکازیات و وجدانیات متشرعه، بلکه غیرمتشرعه خود دلیل شرعی، بلکه یکی از مهمات و ای اهم مدارک است، زیرا ادله‌ی شرعیه دیگر محتاج به عقلیات است.(در محضر بهجت،ج ۳،ص ۲۱)

ما به واسطه اینکه دلیل ارتکاز دینی، کارگر است، جاهایی را که ادله لفظیه کارگر نیستند. بلکه هم، ادله لفظیه و این جور چیزها را، تأویل می‌کنیم.(درس فقه آیت الله بهجت،کتاب الجهاد،جلسه ۶۷)

استاد نیز در این باره می فرمایند:

ارتکاز، کشف قطعی است؛ قطعی در استظهارات. وقتی حکم شرعی را، از ظهور یک جمله کشف می‌کنید ،قطعی است یا ظنی است؟ ظنی است که عقلا با آن مشی می‌کنند. این جا از آن هم بالاتر است. من عرض می‌کنم استظهار،ظن است، اما ظنّی عقلایی که قطعی است. قطعی که در کشف نظام یک تقنین به دست می‌آوری‌م، آن منکشف ما، آن معلوم ما درجه‌ی صدقش، از درجه صدق ِ استظهار از یک کلام بالاتر است

بازبینی #1
ایجاد شده 7 آوریل 2025 14:06:05 توسط ... .
به روزرسانی شده 7 آوریل 2025 14:07:39 توسط ... .